

Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi
Norske Reindriftsamers Landsforbund
Sami Reindeer Herders' Association of Norway

Tromsø, 31. oktober 2008

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007, dep.

0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2008/00523 - 7	Dokumentnr.:
Mottatt: 31.10.2008	
Saksbehandler: ASR/SKOG/HVA	Arkiv: 483.2
Kopi:	Avskrift:

Ang. Høring av endringer i forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning.

Viser til departementets utsendelse av forslag til endringer i forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning av 06.06.08, ref.nr. 200800523-/SBO. NRL viser også til vår uttalelse til endringer i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene av 31. oktober 2006.

Landbruks- og matdepartementets forslag til endringsforskrift baseres på grunnlag av råd fra en arbeidsgruppe som skulle vurdere rammene for utøvelse av bruksrettene i statsallmenning, herunder fjellovens bestemmelse om at bruksrettene skal utnyttes i samsvar med rasjonell bruk og etter tida og tilhøva. Tilrådommen fra arbeidsgruppen er ikke entydig, og rapporten inneholder derfor flertalls- og mindretallsforslag.

Flertallet mener at fjelloven ikke begrenser bruksutøvelse av tradisjonell bruk, men har rom for etablering av ny bruksutøvelse. Dette i seg selv tilsier at flertallet i arbeidsgruppen har lagt opp til at det skal åpnes for endret bruk av statsallmenningene, selv om dette vil gå utover bruksretten til allerede etablerte næringer.

Samerettsutvalget II har kommet med sitt lovforslag i NOU 2007:13. I lovforslagets bestemmelser er det inntatt at loven skal gjelde med de begrensninger som følger av folkeretten, og at den ikke griper inn i rettigheter som har grunnlag i særlige rettsforhold eller i reindriftsloven. NRL tolker dette som om at det ikke skal endre allerede opparbeidete rettighetsforhold, og at loven ikke gir hjemmel for å tildele nye rettigheter eller utvidelse av eksisterende rettigheter. NRL mener det er svært uheldig at man foreslår endringer i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenninger før Samerettsutvalget lovforslag er blitt sluttbehandlet.

NRL er sterk uenig i Landbruks- og matdepartementets forskriftsforslag som foreslår en utvidelse i landbruksbegrepet. Slik utvidelse vil åpne for endret bruk i statsallmenningene, som igjen vil gå på bekostning av eksisterende rettighetshavere, der i blant reindriftsretten. Dette vil klart være med på å øke konfliktnivået mellom landbruket og reindriften. NRL er også redd for at forslaget vil initiere til ny bruk, som for eksempel turistvirksomhet i statsallmenningene og at det igjen vil få negative følger for tradisjonell bruk av allmenningene.

NRL er av den formening om at fjellovens § 2, 1. ledd. ikke åpner for etablering av nye bruksformer, eller ny bruksutøvelse som er vesentlig forskjellig fra den eksisterende bruk. NRL er uenige i departementets forslag om at det skal åpnes for bruksendring som vil bidra til

endring i arealdisposisjoner i allmenninger. NRL er også uenig i forslaget om at fjellstyrene skal få overført administrasjon og utvisning av tilleggsjord. Hovedargumentet mot dette er at fjellstyrene oppnevnes av de enkelte kommuner og at reindriften med dagens lov ikke er sikret deltakelse som gir en reel innflytelse når beslutninger tas i fjellstyrene. Erfaringsmessig har det også vist seg at reindriften har vanskelig for å få plass i fjellstyrene om reindriftsutøvere ikke er manntallsført i kommunene som har fjellstyrer og det er heller ikke etablert rutiner for hvordan reindriften skal involveres i saker som berører næringen.

NRL er imidlertid enig med departementet om at utnytting av vannkraft i statsallmenninger til produksjon elektrisitet til husvære m.m i tilknytting til seterdrift ikke er utøving av bruksrett, men er å betrakte som grunndisponeringstiltak som statens som grunneiere har disponeringsretten til.

Ved opphør av gårdsdrift som gjør at behovet for seter ikke lenger er tilstede, mener NRL at setra som hovedregel skal tilbakeføres fjellallmenningen om den ikke selges til andre bruksberettigede som kan godtgjøre at de har behov for setra i sin bruksutøvelse. I tilfeller hvor setra har ligget under gården i mer enn 25 år kan setra fortsatt følge gården så lenge gården forblir udeelt og såfremt at bruksendring av seter godkjennes. Bruksendring av seter bør etter NRL sin mening kun gis i slike tilfeller. NRL er også imot at det kan gis bruksendring til seter til ny næringsutøvelse som faller utenfor det som tradisjonelt følger av aktiviteten på setra.

NRL krever at eventuell endringer ikke er i strid med folkeretten og andre internasjonale forpliktelser som Norge har ratifisert. Det for å sikre at reindriftnæringen bruksrettigheter blir i varetatt, og at reindriftnæringen disponible arealer foreblir på minst dagens nivå også i fremtiden.

Med hilsen

For Norske Reindriftsamers Landsforbund

Per M. Sara